

**Сушенцева Л. Л. К проблеме социального партнерства в системе трудового, профильного и профессионального обучения.**

*В статье определены проблемы социального партнерства в системе трудового, профильного и профессионального обучения. Обоснованно важность непрерывности трудового, профильного и профессионального обучения.*

**Ключевые слова:** трудовое обучение, профильное обучение, профессиональное обучение, социальное партнерство.

**Sushenceva L. L. To the problem of social partnership in the labour, type and professional departmental teaching.**

*In the article the problem of social partnership in the employment system. profile and training. Substantiated the importance of continuity of employment and training profile.*

**Keywords:** employment training, specialized education, vocational training, social partnership.

УДК 378. 091. 12 : 930 : [378. 4 (477. 53)]

*Титаренко В. П.*

## **ІСТОРИЧНІ ВІХИ СТАНОВЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА**

*100-річчю Полтавського педагогічного присвячується*

Факультет технологій та дизайну започаткований у 1978 році за ініціативою тодішнього ректора Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка доктора філософських наук, професора, академіка НАПН України І. А. Зязюна, і мав назву “Факультет загальнотехнічних дисциплін та праці”.

Сьогодні факультет технологій та дизайну забезпечує підготовку висококваліфікованих педагогічних кадрів у галузі 0101 Педагогічна освіта напрямів підготовки, спеціальностей 6.010103, 7.01010301, 8.01010301 Технологічна освіта; 6.010104, 7.01010401 Професійна освіта (Деревообробка), Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості).

У складі факультету чотири кафедри, які забезпечують викладання понад 70 навчальних дисциплін. Серед професорсько-викладацького складу переважають спеціалісти технічного профілю, але є й педагоги, математики, мистецтвознавці, історики.

Завідувачем кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін д.п.н, професор, проректор із наукової роботи Л. М. Кравченко.

Наукові інтереси проф. Л. М. Кравченко пов'язані з дослідженням теоретико-методологічних засад культурології, соціально зорієнтованого менеджменту й маркетингу як чинників культурологічної переорієнтації національної системи освіти, теорії і методики підготовки фахівців з естетичної, економічної і фізичної культури для забезпечення всебічного й гармонійного розвитку суб'єктів навчання (учнів, студентів, учителів, керівників освіти і культури) широкого вікового діапазону.

На кафедрі працюють доценти Р. В. Винничук, В. А. Дмитренко, Д. М. Кравченко, А. І. Литвиненко, О. В. Лук'яненко, Г. М. Полянська, старші викладачі Т. М. Зіненко, Н. П. Наталевич, ст. лаборант Ю. А. Васюк.

Кафедру виробничо-інформаційних технологій та БЖД очолює д.п.н., професор А. Ю. Цина, наукові інтереси якого зосереджені на проблематиці підготовки майбутніх учителів до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних із забезпеченням життя, здоров'я та їх працездатності.

На кафедрі працюють доценти В. М. Кондель, А. М. Хлопов, В. М. Пилипенко,

ст. викл. В. М. Титаренко та навчальні майстри І. О. Гиря, М. С. Пилипась.

Завідувачем кафедри теорії та методики технологічної освіти є д.п.н., професор В. П. Титаренко, яка однією з перших ініціювала проведення в Україні комплексних досліджень у галузі декоративно-прикладної творчості, а також методології науково-педагогічних досліджень. За участю проф. В. П. Титаренко започатковано оновлення змісту трудового навчання учнів, що знайшло втілення у проекті стандарту освітньої галузі "Технологія"; розробці нормативних навчально-програмних документів з підготовки вчителів технологічної освіти, а також написанні підручників і робочих зошитів для учнів середньої школи з трудового навчання (5-9 класи).

На кафедрі успішно працюють доценти Л. О. Гриценко, О. В. Кудря, О. О. Титаренко, асистенти Л. М. Кіросір, Ю. А. Срібна, а також навчальні майстри: О. С. Нечепя, О. О. Різник, Л. М. Дядюн, А. В. Яненко, В. І. Ситник.

Кафедру основ виробництва та дизайну очолює д.п.н., професор Є. В. Кулик. Наукові інтереси його пов'язані з дослідженням теоретико-методологічних передумов управління професійно-технічною освітою в Україні, педагогічно-дослідницькою діяльністю в галузі ергономіки, дизайну, культури виробництва, проблем законодавчого забезпечення професійної підготовки молоді.

На кафедрі працюють доценти Т. М. Борисова, Ю. В. Калязін, П. І. Кузьменко, І. В. Савенко, ас. С. М. Чорнусь.

На факультеті технологій та дизайну акредитована магістратура за спеціальністю Технологічна освіта. Магістри здобувають спеціальність 8.01010301 Технологічна освіта з присвоєнням кваліфікації викладач загальнотехнічних дисциплін і методики навчання технологій.

За більше ніж 40-річну історію діяльності на факультеті підготовлено більше трьох тисяч фахівців.

Для якісної підготовки майбутніх кваліфікованих фахівців широко використовуються сучасні засоби навчання: відео- та аудіотехніка, а також можливості роботи в мережі Інтернет. Застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі дозволяє значно підвищити якість практичної підготовки майбутніх фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями "бакалавр", "спеціаліст", "магістр".

Члени студентського наукового товариства активно працюють над науковими проектами у проблемних групах кафедр факультету, беруть активну участь у студентських наукових конференціях різних рівнів, Всеукраїнській студентській олімпіаді з технологічної освіти, цивільної оборони та пожежної безпеки, проведенні Днів науки.

4-5 березня 2014 року в рамках проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції "Постать Тараса Шевченка у світовому й національному культурологічному контексті", присвяченій 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка і 100-річчю Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, відбулась виставка творчих робіт студентів і викладачів факультету технологій та дизайну.

У березні 2014 р. на факультеті технологій та дизайну відбулась творча зустріч зі студентами технологічного факультету Української інженерно-педагогічної академії. Організаторами зустрічі стали декан факультету технологій та дизайну, професор В. П. Титаренко та завідувач кафедри технологій і дизайну Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків) доктор технічних наук, професор М. Л. Рябчиков (фото 1, фото 2). У рамках зустрічі студентами III-IV курсів факультету технологій та дизайну проведено майстер-класи з вишивки та писанкарства.

Уже кілька років на факультеті технологій та дизайну у співпраці з Полтавським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського проходить Обласний учнівський конкурс з креслення серед учнів 8-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (фото 3).

Варто зазначити, що у конкурсі беруть участь учні Шишацької обласної гімназії-інтернату для обдарованих дітей, Полтавського обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості імені А. С. Макаренка (с. Ковалівка) та Полтавської обласної

школи-інтернату при Кременчуцькому педагогічному училищі імені А. С. Макаренка.

У 2014 році у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності “Технологічна освіта”, яка проходила в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини переможцем стала Г. Галамбош – нагороджена дипломом (I місце).

У 2014 р. дипломом третього ступеня був нагороджений Р. Т. Холодков у галузі знань “Машинознавство” (Чернігівський державний технологічний університет) та “Охорона праці” (Харківський національний автомобільно-дорожній університет).

23 квітня 2014 р. на базі факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка відбулась науково-практична конференція “Генеза полотняного літопису у творчості майстра народного мистецтва Олександри Великодної.

З жовтня 2000 року факультет тісно співпрацює з спеціалізованою дослідницькою групою педагогічних працівників Полтавського обласного інституту післядипломної освіти імені М. В. Остроградського.

Наукове керівництво за напрямки діяльності здійснюють завідувачі кафедрами проф. В. П. Титаренко і проф. А. Ю. Цина. До складу групи входять кращі творчі вчителі, які є керівниками методичних об'єднань.

25-26 вересня 2014 на факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція “Мистецтво української вишивки, життєдайне джерело творчості, присвячено пам'яті Героя України, заслуженого майстра народної творчості України Віри Роїк” (фото 4).

5 листопада 2014 студентський театр мод факультету технологій та дизайну взяв участь в урочистій частині розширеного засідання колегії управління культури облдержадміністрації, яке відбулося у Полтавському художньому музеї імені Миколи Ярошенка (Галереї мистецтв). Для працівників культури студент 5 курсу Юрій Матвеев і театр мод презентували колекцію “Феєрія льону” (фото 5).

У рамках культурно-мистецької акції “Україна-разом!” в усіх регіонах України вишивали карту. Загалом до створення мапи долучилося 3255 осіб. Акція тривала 5 місяців. 4 грудня у музеї народних промислів факультету відбувся черговий етап всеукраїнської акції “Україна-разом!”, яка претендувала на Національний рекорд. Кількість полтавців, які долучилися до вишивання мапи становило 721 особу. Це і учні та вчителі шкіл міста Полтави та області, студенти та викладачі факультету технологій та дизайну, філології та журналістики, історичного, природничого та психолого-педагогічного факультету, а також пересічні жителі міста та області.

22 січня 2015 року в Українському Домі відбулося нагородження переможців з вишивального мистецтва та встановлення Національного рекорду “Карта України, вишита вручну найбільшою кількістю людей” (фото 6).

Перші магістранти факультету (2000 р.) захистили докторську та кандидатську дисертації (д.п.н., проф. Л. А. Семеновська, к.п.н., доц. Т. М. Борисова).

Факультет технологій та дизайну здійснює тісне співробітництво з науковими, науково-дослідними, науково-технічними та навчальними закордонними організаціями. Кафедрами факультету укладені договори про наукову співпрацю з вищими навчальними закладами України та зарубіжжя.

Виховною роботою на факультеті опікується заступник декана доц. Т. М. Борисова. Безпосередньо з кожною академічною групою співпрацюють куратори – це високі кваліфіковані викладачі факультету.

У процесі реалізації основних аспектів виховної діяльності на факультеті технологій та дизайну активно проводиться ця робота зі студентами. Традиційно до свята незалежності України факультет представляє кращі творчі роботи викладачів та студентів на Театральній площі нашого міста.

Щороку на факультеті проводиться Міжнародна науково-практична конференція “Феномен писанки в сучасному культурно-освітньому просторі”. У рамках конференції

відбуваються майстер-класи, виставки, спрямовані на вивчення традицій писанкового розпису різних регіонів України та, зокрема, Полтавського краю.

Студенти IV курсу вишили справжнє диво і здобули рекорд України у номінації “Найбільший цільний рушник вишитий вручну”. Цей рушник вперше демонструвався на параді вишиванок Полтавщини на Театральній площі до Дня міста, а тепер експонується у музеї народних промислів факультету (фото 7).

Писанки студентки Інни Гирі, виконані у традиційних техніках писанкового розпису Полтавщини, здобули перемогу на фестивалі “Писанковий рай” у місті Києві.

З метою профорієнтаційної роботи факультет проводить ряд спільних заходів з Полтавським міським центром позашкільної освіти, центром науково-технічної творчості учнівської молоді, загальноосвітніми навчальними закладами та професійно-технічними навчальними закладами міста та області.

На факультеті технологій та дизайну вже більше 10 років діє студентський театр мод (керівник доц. Т. М. Борисова). До його складу входять 37 юнаків та дівчат, які демонструють нові колекції одягу. Студентський театр мод постійно бере участь у всеукраїнських, обласних, загальноуніверситетських і факультетських мистецьких заходах. Кращі колекції “Денім”, “Весняний подих”, “Юнги”, “Вишиванки”, “Фесерія льону” були відзначені дипломами I ступеня на фестивалі студентської молоді “Весняні ластівки” (м. Харків), обласному святі народної творчості “Решетилівська весна”, обласному міжвузівському фестивалі-конкурсі “Студентська весна”; дипломом II ступеня у номінації прет-а-порте на Всеукраїнському конкурсі моделей “Top Point”.

На факультеті технологій та дизайну працюють музей народних промислів і декоративно-прикладної творчості (фото 8). Ідея створення музею народних промислів пов'язана з невтомною сільською трудівницею, талановитою вишивальницею з решетилівського села Дружба Г. Р. Пашенко, яка залишила багато гаптованих рушників та інших ужиткових та святкових речей, прикрашених вишивкою. Рушники Г. Р. Пашенко, матері Володимира Олександровича, колишнього ректора Полтавського педагогічного університету “прийшли” до нашого навчального закладу вчасно і започаткували тут один зі своєрідних музеїв українського рушникарства.

Активну громадську позицію мають студенти-волонтери факультету. Двічі за навчальний рік студенти факультету технологій та дизайну стають донорами, щороку беруть активну участь у акції “Від серця до серця”, “Зроби світ кольоровим”, “Подаруй щастя дитині” до Дня захисту дітей у Жовтневому та Сонячному парках м. Полтави.

У квітні 2014 р. студенти факультету брали активну участь у Всеукраїнському суботнику, присвяченому Дню довкілля. З 15 по 20 квітня 2014 року студенти II курсу реалізували екологічний проект “Від екології довкілля до екології студентської душі”. Цей проект здобув I місце в університетському конкурсі екологічних проектів.

На факультеті технологій та дизайну у 2014 році проходив Тиждень безпеки дорожнього руху під девізом “Безпека на дорозі залежить від кожного!”. У рамках проведення тижня з безпеки дорожнього руху на факультеті було організовано комплекс заходів з метою зниження рівня аварійності та важкості наслідків дорожньо-транспортних пригод, інформування учасників дорожнього руху про негативні наслідки ДТП та стимулювання дій, спрямованих на усунення основних факторів ризику дорожньо-транспортного травматизму.

Кожного вересня у рамках святкування Дня міста щорічно відбувається парад “Полтава вишивана”. У цьому році цей парад очолила молодь міста із вишитим рушником “Полтавської родини” – шедевром рукотворного мистецтва, який створювали народні майстрині Полтавщини та студенти факультету.

Ведучі святкового заходу нагадали присутнім, що перед початком дійства на сцені біля обласного театру імені Гоголя студентки III-IV курсів факультету на очах полтавців та гостей міста закінчили вишивати рушник, який претендував на звання найдовшого цільного вишитого руками в Україні. Після цього представник Книги рекордів України вимірjala роботу студентів і підтвердила, що полтавці встановили рекорд. Довжина “найбільшого

цільного рушника, вишитого вручну”, склала 7 метрів і 10 сантиметрів, про що був зроблений відповідний запис у Книзі рекордів України.

Ідея вишити найдовший рушник належить ректору педагогічного університету проф. Миколі Івановичу Степаненку. Тепер унікальний витвір мистецтва зберігається в музеї народних промыслів університету.

Колектив викладачів та студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка брав участь у 5-ому Всеукраїнському фестивалі “Парад вишиванок”, що проходив з нагоди 22-ої річниці Дня Незалежності України 24 серпня 2014 року в Києві, організатором якого була громадська організація “Столичні ініціативи”.

У складі делегації було 60 осіб від Полтавщини, в ній брали участь викладачі й студенти факультету. Традиційні вишиванки білим по білому демонстрували проф. В. П. Титаренко, проф. А. Ю. Цина, доценти І. В. Савенко, П. І. Кузьменко, асистент О. А. Срібна, завідувач лабораторії інженерної та комп’ютерної графіки М. М. Маджара, студенти І. Гиря, А. Горюн, А. Єлісєєв, Я. Кочура, Г. Галамбош, Б. Панчішко, В. Калюжний, Ю. Тристан та інші.

Студенти факультету виготовляли костюми для колективів художньої самодіяльності університету. Так, для українського народного хору “Калина” вони вишили й пошили 120 костюмів, “Чебрецю” – чоловічого ансамблю історичного факультету – і чоловічого хору “Просвіта” – по 30 чоловічих сорочок, пошили також шаровари й інший одяг для колективів художньої самодіяльності, 50 костюмів для Полтавської школи мистецтв, 30 – для національного ліцею, а також 30 костюмів для українського народного хору “Жива вода” факультету філології та журналістики й 16 костюмів для народного ансамблю спортивного бального танцю “Грація”.

Вироби студентів демонструвалися у Австрії, Німеччині, Італії, Польщі, а також на ярмарках педагогічних технологій, науково-практичних конференціях різних рівнів і виставках.







*Фото 1, фото 2. Творча зустріч зі студентами технологічного факультету  
Української інженерно-педагогічної академії*



*Фото 3. Обласний учнівський конкурс з креслення серед учнів 8-11 класів загальноосвітніх  
навчальних закладів*



*Фото 4. Всеукраїнська науково-практична конференція “Мистецтво української вишивки, життєдайне джерело творчості, присвячено пам’яті Героя України, заслуженого майстра народної творчості України Віри Роїк”*



*Фото 5. Презентація колекції “Феєрія льону” у Полтавському художньому музеї імені Миколи Ярошенка (Галерея мистецтв)*





Фото 6. Переможці студенти факультету технологій та дизайну з вишивального мистецтва та встановлення Національного рекорду  
“Карта України, вишита вручну найбільшою кількістю людей”



Фото 7. Найбільший цільний рушник вишитий вручну





Фото 8. Студенти та викладачі факультету технологій та дизайну у музеї декоративно-прикладної творчості факультету

УДК 378.1.

Ткач Д. І.

## ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ І КРЕСЛЕННЯ НА ОСНОВІ СИСТЕМНОЇ ПАРАДИГМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ОБОРОТНИХ ЗОБРАЖЕНЬ

*Робота присвячена результатам концептуальної розробки педагогічної технології навчання нарисної геометрії майбутніх архітекторів на основі прийнятої природо відповідної системної парадигми з метою впровадження її головних положень у свідомість майбутніх учителів технологій і креслення в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах для формування їх професійної компетентності.*

**Ключові слова:** технологія, система, структура, форма, креслення, зображення, оборотність, зв'язки, відношення, відповідності, відображення.

Відомо, що в житті людини зображення грають провідну роль у якості джерел інформації о властивостях того, що зображене, як інформаційних посередників між їх авторами і споживачами, як засобів одержання естетичного задоволення від їх сприйняття, як атрибутів візуальної комунікації між людьми тощо.

По своїй сутності різні зображення мають штучне походження і тому мають статус інтелектуальної власності їх творців, а серед великої кількості їх видів найбільш потрібними людям є такі, по яких можна створити зображений об'єкт. Такі зображення називаються оборотними, а їх важливість визначається високою мірою відповідальності їх авторів за достовірність і однозначність інформації о позиційних і метричних властиво-стях об'єкту,